

nationale ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Geachte heer Koolmees,

Met deze brief laat ik u weten dat de Nationale ombudsman een onderzoek start naar de financiële problemen van statushouders die rond het sociaal minimum leven. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) ondersteunt gemeenten bij de voorbereidingen en implementatie van de nieuwe Wet inburgering. Financiële ontzorging is een belangrijk onderdeel van deze wet. Daarom gaan wij graag in gesprek met uw ministerie.

In deze brief staat een toelichting op het onderzoek en de wijze waarop ik uw organisatie hierbij wil betrekken.

Aanleiding voor het onderzoek

Ongeveer 1 miljoen burgers in Nederland moeten rondkomen van een inkomen op of iets boven het sociaal minimum. De meesten leven in (langdurige) armoede en slagen er niet (meer) in om hun hoofd financieel boven water te houden. Juist deze financieel kwetsbare burgers krijgen te maken met de meest complexe regelingen. Niet zelden raken zij verstrikt in de spelregels en verplichtingen die voor deze regelingen gelden. Voldoen zij bijvoorbeeld niet aan hun inlichtingenplicht of maken zij per ongeluk een foutje, dan kan dat desastreuze financiële gevolgen hebben. Door de terugvorderingen en boetes kunnen problematische schulden ontstaan of kan de bestaande schuldenproblematiek verder verergeren.

Statushouders kunnen met dezelfde problemen geconfronteerd worden als andere sociale minima, maar zijn door hun specifieke omstandigheden extra kwetsbaar voor financiële problemen. Zij hebben nog geen kennis van de Nederlandse taal en cultuur, missen een sociaal netwerk en hebben soms nog last van onverwerkte trauma's. Ook hebben zij meestal nog geen financiële buffer en wachten op toekenning van een uitkering en toeslagen, terwijl zij wel allerlei kosten moeten maken. Soms zijn er al schulden, omdat ze geld hebben geleend om hun vluchtreis te bekostigen of om hun familieleden te laten overkomen. Voor een statushouder, die een (nog) beperkte kennis heeft van de Nederlandse taal, is het lastig een weg te vinden in het complexe Nederlandse systeem van sociale voorzieningen met een veelheid aan betrokken instanties.

Doel en aanpak onderzoek

Met dit onderzoek wil ik meer inzicht krijgen in de knelpunten die leiden tot financiële problemen van statushouders, die rond het sociaal minimum

Pagina 1

Datum

Onderwerp

Start onderzoek financiële problemen statushouders

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

leven. En in kaart brengen welke rol de overheid speelt of zou kunnen spelen bij het oplossen van deze knelpunten.

Om een beter beeld te krijgen van de problemen waar statushouders tegenaan lopen op hun weg naar financiële zelfredzaamheid, gaan mijn medewerkers graag in gesprek met medewerkers van het ministerie van SZW. Ook om te bezien welke rol er voor uw ministerie is weggelegd als stelselverantwoordelijke. Verder zullen mijn medewerkers onder meer spreken met statushouders, VluchtelingenWerk, migrantenorganisaties en een aantal gemeenten.

Op basis van voornoemde gesprekken en een literatuuronderzoek, maak ik mijn bevindingen op. De verwachting is dat het onderzoek begin 2022 zal worden afgerond.

Contact

Mijn medewerkers zullen binnenkort contact opnemen met onze contactpersoon bij uw organisatie om afspraken in te plannen. Een kopie van deze brief sturen wij ook naar haar.

De VNG zal ik ook informeren over mijn onderzoek.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen